ŠKOLNÍ ČASOPIS
15.ZÁKLADNÍ ŠKOLY V MOSTĚ
J.A. KOMENSKÉHO 474, 434 01 MOST

SchoolZine

Tento časopis neprošel ani jazykovou, ani věcnou úpravou. Je spontánně vytvořen žáky a do jejich textů zasahují jen dotazovaní v autorizaci. Toto číslo vyšlo 18. prosince 2019.

DVACÁTÝ ROČNÍK Č.4

Tento časopis vydávají žáci druhého stupně ve volitelném předmětu: MEDIÁLNÍ VÝCHOVA: Pedagogické vedení: Mgr. Jaroslav Hasil,
ŠÉFREDAKTOR:
Redaktoři: Kunc Tadeáš, Strauss Antonín, Veselý Martin, Koukolík Roman, Račkovič Radek, Balážová Adriana, Kotěborská Kamila, Mráčková Markéta, Sládek Jakub, Süsserová Eliška, Täuberová Věra, Kronichová Sabina, Lenková Aneta, Filipová Nelly Anna, Glaser Matěj, Nekvapilová Kristýna, Růžička Marcel, Šareš Lukáš, Tichá Denisa
Stálý dopisovatel Mgr. Jakub Hasil.

1. leden - Den obnovy samostatného českého státu

Od roku 2001 se 1. leden neslaví jen jako Nový rok, ale také jako státní svátek – Den obnovy samostatného českého státu. K rozdělení ČSFR došlo 1. 1. 1993 na základě usnesení Federálního shromáždění o rozdělení federativní republiky (ČSFR) na dva samostané státy - Českou republiku a Slovneskou republiku.

Společný stát Čechů a Slováků existoval 74 let, dva měsíce a tři dny.

Na rozdělení jedné republiky na dva suverénní státní útvary se dohodli představitelé politických stran, které ovládli parlamentní volby konané v květnu roku 1992. Byla to Občanská demokratická strana (předseda Václav Klaus) a Hnutí za demokratické Slovensko (předseda Vladimír Mečiar). Jejich předsedové vyslyšeli volání většinové části veřejnosti (určitá část občanů požadovala o tak zásadní otázce uskutečnit referendum) a vzhledem k tomu, že se jim nepodařilo nalézt oboustranně přijatelnou formu soužití obou zemí v jednom státě, rozhodli o jejím rozdělení. Tento krok ratifikoval i tehdejší parlament (na 5. společné schůzi Federálního shromáždění ČSFR ze dne 25. 11. 1992 – formou ústavního zákona o zániku ČSFR). Tomuto finálnímu kroku předcházela řada česko-slovenských jednání, zabývajících se kompetencemi, státoprávním uspořádáním a ve finále i konkrétními kroky k rozdělení státu.

V poslední čtvrtině roku 1992 byly projednány základní dokumenty o budoucí spolupráci samostatných republik, mezi které patřilo vytvoření celní unie, smlouva o vzájemném zaměstnávání občanů a o sociálním zabezpečení, smlouva o dobrém sousedství, přátelských vztazích a spolupráci, zákon o dělení majetku federace a jeho převodu na republiky, dohoda o podpoře a vzájemné ochraně investic a další. V návaznosti na vznik nového státního úvaru byla Česká republika dne 19. ledna přijata za člena OSN, jejím prvním prezidentem byl 26. ledna zvolen Václav Havel a od 8. února byla provedena měnová odluka obou států.

Václav Havel, 1993

Zdroj:

https://www.mzv.cz/brussels/cz/krajane_skolstvi_kultura/aktuality/ceske_svatky/x1_leden_den_obnovy_samostatneho_ceskeho.html

Mikuláš a čert

Dne 5.12.2019 je dnem, kdy chodí Mikuláš s čertem, kde i toto trio navštívilo naší školu v podání žáků 8. a 9. tříd. Jmenovitě - Kateřina Štrosnerová, Kristýna Martínková, Milan Novák, Lukáš Tomko, Lukáš Šareš a Kryštof Alferi .

Celá akce odstartovala v 08:00 hod. ráno, kdy Mikuláš, čert a anděl začali obcházet třídy na prvním stupni. Každá třída měla pro ně připravenou píseň s tanečkem nebo báseň a po zarecitování žáky, obdarovali sladkou odměnou. Navštívili také druhý stupeň pro který už není tak atraktivní, ale přesto je žáci přivítali s nadšením. Tato návštěva skončila v dopoledních hodinách. Žáci i učitelský sbor byli z této návštěvy nadšeni .

Vybraní žáci ztvárnili své role opravdu velmi dobře a za to jim moc děkujeme! ☺

Článek vypracovala: Klára Paroubková, DiS (Školní klub)

Nový rok

Nový rok je svátek začátku nového roku. Podle celosvětově nejrozšířenějšího gregoriánského kalendáře připadá na 1. ledna. V noci z 31. prosince na 1. ledna svět slaví konec roku a tak i začátek nového – Silvestrovské oslavy. Před Novým rokem si jednotlivci, rodiny i firmy posílají blahopřejné novoročenky, s hezkým či vtipným obrázkem a s přáním zdraví a štěstí v nadcházejícím roce. Nový rok je v ČR, ale i v dalších zemích světa státní svátek.

Podle jiných kalendářů připadají oslavy nového roku na jiné dny: v juliánském kalendáři, který používá pravoslavná církev, připadá Nový rok na 14. ledna podle gregoriánského kalendáře.

Původně se počátek cyklu roku odvozoval od rovnodennosti či slunovratu stejně jako počátek dne je stanovován různě (úsvit, poledne, západ Slunce, půlnoc).

Leden

- 1. leden: První oficiální den roku Gregoriánského kalendáře, používaný v největším počtu zemí.
- Ve Východní ortodoxní církvi začíná Nový rok 14. lednem (1. leden Juliánského kalendáře). V mnoha zemích, kde převládá pravoslaví, se slaví oba svátky Nového roku, jak Gregoriánský, tak i Juliánský. Gregoriánský Nový rok je civilním svátkem zatímco Juliánský, nazývaný „Starý Nový rok“, je církevním svátkem. Vlastní církevní liturgický kalendář začíná 1. zářím (jako římský berní systém - viz indikce), dále pokračuje každoročně oslavami narození Ježíše Krista v zimě (Vánoce), jeho smrtí a zmrtvýchvstáním na jaře (Pesach/Velikonoce), k jeho nanebevstoupení v létě až po nanebevzetí jeho matky (Dormition Theotokos/Panna Maria) na podzim.
    - Poznámka: Osm z dvanácti největších východních ortodoxních církví převzaly administrativně revidovaný Juliánský kalendář a sladily s ním civilní a náboženské svátky. Ortodoxní obyvatelstvo Bulharska, Kypru, Egypta, Řecka, Polska, Rumunska, Sýrie a Turecka slaví Nový rok 1. ledna. Ortodoxní církve Gruzie, Jeruzaléma, Ruska a Srbska stále ještě používají Juliánský kalendář.

- Čínský nový rok, také známý jak Lunární nový rok, připadá každoročně na nov prvního lunárního měsíce, čtyři až osm týdnů před jarem (Lichun). Přesné datum může připadnout na kterýkoliv den mezi 21. lednem a 21. únorem (včetně) Gregoriánského kalendáře. Protože lunisolární čínský kalendář je astronomicky definovaný, ne jako Gregoriánský kalendář, mohou díky precesi zemské osy měnit roční období svou délku. Každý rok je symbolizován jedním z 12 zvířat a 5 elementů, cyklujících každých 60 let. Jedná se o nejdůležitější čínský svátek roku.

Mezinárodní den památky obětí holocaustu

Mezinárodní den památky obětí holocaustu připadá na 27. ledna. Byl vyhlášen Valným shromážděním Organizace spojených národů 1. listopadu 2005 na jeho 42. plenárním zasedání. Tento den má připomínat

utrpení přibližně šesti milionů Židů, 220 tisíc Romů, 15 tisíc homosexuálů a milionů dalších nevinných obětí v době holokaustu za druhé světové války. Datum 27. ledna bylo vybráno záměrně, jelikož 27. ledna 1945 byl Rudou armádou osvobozen nacistický koncentrační a vyhlazovací tábor Auschwitz - Birkenau (Osvětim-Březinka), slouží však jako symbol osvobození všech ostatních nacistických koncentračních táborů. Návrh na vyhlášení tohoto dne byl podán Izraelem, Spojenými státy americkými, Austrálií, Kanadou a Ruskem. Podpořilo jej 91 členských zemí. Česká republika vyhlásila 27. leden významným dnem poprvé v roce 2000, a to z iniciativy České rady pro oběti nacismu, Federace židovských obcí v ČR a dalších organizací, následně byl v roce 2004 zákonem ustanoven jako „Den památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti“

Redaktor: Martin Veselý zdroj: wikipedia.org

Zdobení stromečku

Vánoční stromeček je jeden z nejvýraznějších symbolů Vánoc. Ozdobené stromky jsou téměř v každé domácnosti, ale i v obchodech a restauracích, na úřadech i na veřejných prostranstvích. Vánoční stromky měly ochranitelskou funkci. Ozdobené větve rozdávali i koledníci. Podle tradice a taky podle první zmínky se stromek také zavěšoval nad štědrovečerní stůl, ovšem špičkou dolů. Takže můžeme říci, že dnešní stromeček je moderní.

Historie

Vánoční stromek, také vánoční strom či vánoční stromeček, je ozdobený strom, obvykle stálezelený jehličnan jako smrk pichlavý, smrk ztepilý, borovice černá nebo jedle kavkazská, který je jedním ze symbolů Vánoc. Tradice zdobení stromku pochází z území dnešního Německa a původně byl ozdoben jablky, ořechy a jinými potravinami. V 18. století se přidala tradice zdobení hořícími svíčkami, které byly po nástupu elektrifikace nahrazeny vánočním osvětlením.

Vánoční stromek v České Republice :

V Česku nemá vánoční stromek dlouhou tradici. Poprvé jej postavil pro své přátele v roce 1812 ředitel pražského Stavovského divadla Jan Karel Liebich na svém libeňském zámečku Šilboch. Nový zvyk se však začal prosazovat jen pozvolna, a to až ve 40. letech 19. století v bohatých pražských měšťanských rodinách.

Lidé doma mívají obvykle borovice, jedle, smrky nebo umělé stromky. Na zdobení stromečku jsou různé postupy. Od shora dolů, od země nahoru nebo ze všech stran. V 18. století se na vrch stromečku dávala hvězda postupem, času se přidala i špice.

Víte, co jedí na Vánoce jiné národy?

Štědrý den se přiblížil a většina z nás se už horlivě připravuje na začátek Vánoc. K těm neodmyslitelně patří štědrovečerní večeře. Většina Čechů si ji nedovede představit bez smaženého kapra a bramborového salátu. Jak ale na Vánoce večeří jiné národy? Jídla se velmi liší a mnohdy budete překvapeni, co všechno se na Vánoce jí.

Peru

Na štědrý den (Noche Buena) se schází široká rodina, aby společně povečeřeli krocana plněného mletým masem a arašídy, zdobeného čerstvými plátky ananasu a třešněmi. Jako příloha se podávají opékané brambory a jablečná omáčka.
Jako desert se podává marcipán a misky s rozinkami nebo mandlemi a nesmí chybět ani šálek husté horké čokolády. O půlnoci následuje přípitek a vybraná osoba vloží ježíška do jeslí v Betlémě. Poté se rodina usadí a společně se zpívají vánoční koledy.

Finsko

Pro označení vánočního menu se používá, pro nás poněkud krkolomné, slovo „Joulupöytä“, v překladu „vánoční stůl“. Tato vánoční tabule obsahuje několik druhů jídel. Hlavním jídlem bývá velká vánoční šunka, která se podává s hořčicí a chlebem. Dále se podává ryba (většinou lipeäkala, což je speciální pokrm ze sušené tresky nebo Graavilohi, což je speciálně připravený marinovaný losos). Na vánočním stole můžete také nalézt specialitu laatikot, což jsou játra s rozinkami. Jako nápoj nesmí chybět Glögi, nebo chcete-li švédsky Glögg, což je, i u nás známé, kořeněné svařené víno.

Kanada

V anglicky mluvících částech Kanady se vánoční večere podobá večeři anglické, což se zachovalo ještě z koloniálních dob. Tradičním pokrmem je tedy nadívaný krocan s bramborovou kaší, brusinkovou omáčkou a švestkovým pudinkem jako desertem. Populárním nápojem je Eggnog, což je punč z vajec a mléka.
Ostatní kanadská etnika také většinou převzala zvyky ze svých domovin, nebo si upravila anglické zvyky k obrazu svému. Tak například Ukrajinci si ke krocanovi dají pirohy.

Dánsko

V Dánsku se 24. prosince večer tradičně podává pečené vepřové, kachní nebo husí maso. Jako příloha se používají brambory, červené zelí a velké množství omáček. Následující desert je rýžový pudink, ve kterém je schovaná jedna mandle. Šťastlivec, který ji ve svém talíři nalezne, dostane malý dárek, který se nazývá „mandlový dárek“. Stejně jako ve Finsku se k jídlu pije Gløgg, ale také speciální vánoční piva. A protože jsou Vánoce, tak obsahují větší procento alkoholu, než je obvyklé.

Nizozemsko

Nizozemci mají zvláštní zvyk zvaný „gourmetten“. Pod tímto slovem se skrývá dlouhá večerní akce, kdy menší skupinky lidí sedí okolo sady na gourmet a na malých pánvích vaří malé porce vlastního jídla z připravené nakrájené zeleniny a různých druhů masa, ryb a krevet. K tomu se podávají rozličné saláty a omáčky. Původ této tradice je pravděpodobně v bývalé nizozemské kolonii Indonésii.

Samozřejmě i v Nizozemsku naleznete tradičnější vánoční pokrmy. Poslední dobou se zde také ujímají Anglo-saské tradice, jako je nadívaný krocan a podobně.

Bez kapra a bramborového salátu na Vánoce ani ránu? Dlouholetá tradice má konkurenci. Češi totiž podle obchodníků rok od roku více experimentují a místo šupináče si o Vánocích dopřejí raději mečouna nebo krevety. Někteří jdou ještě dál a požadují i jedovaté druhy ryb.

Sedm tisíc tun ryb. Tolik jich na Vánoce zbaštíme. Naše chuťové pohárky jsou ale rok od roku náročnější a ačkoli je šampionem stále kapr, na talíři se na Štědrý večer objevují i jiné kousky a tradice ustupují.

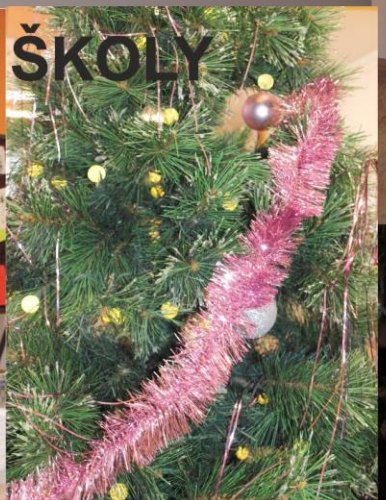
V kurzu jsou podle obchodů stále více mořské, či dokonce exotické ryby. V oblíbenosti jsou hned za kaprem losos a tuňák. Lidé ale sahají i po mečounovi nebo mořském vlkovi

Glaser

VÁNOČNÍ VÝZDOBA ŠKOLY

Uspořádaly D. Hasilová a I. Lhoták

STOLNÍ HOKEJ

Mostečtí hráči úspěšní na mistrovství ČR v air-hockeyi

Air-hockeyisté odehráli i za účasti mosteckých hráčů a hráček v Brně svůj domácí šampionát. V kategorii žen zvítězila Karolína Sládková z týmu Lejdýs Most, bronz vybojovala její oddílová spoluhráčka Alena Laštůvková. Obě si zahrají příští rok i na mistrovství světa, které proběhne v Modřicích. Těsně pod medailovými pozicemi se umístily žákyně 15. ZŠ Most – 4. Natálie Rychecká, 5. Tereze Romanová.

V kategorii juniorů si z Brna odvezl stříbrnou medaili Denis Konečný (Mladé pušky Most), bronz přidal Karel Lang ze stejného oddílu. Zvítězil břeclavský Jan Doležal.

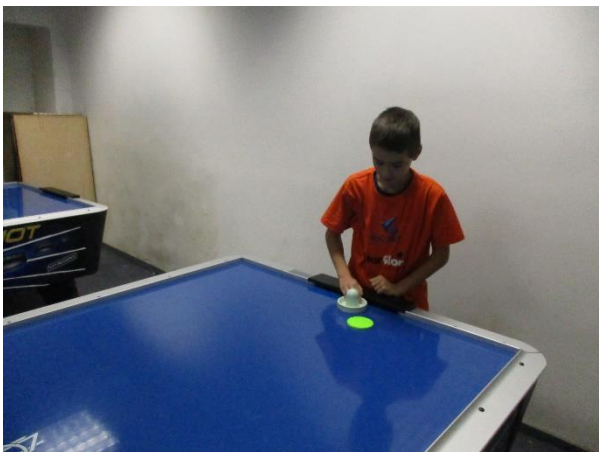

I mezi juniory soutěžili žáci 15. ZŠ Most – 5. Jakub Svoboda, 6. Antonín Strauss.

Stále se lepšící tým Mladých pušek Most potvrdil své ambice i v soutěži družstev, v níž získal bronzové medaile. Již sedmý titul si připsal celek SHL Brno.

Za rok se o republikové tituly v air-hockeyi bude hrát ve Středisku volného času Most.

VÝSLEDKY - 13. mistrovství ČR – air-hockey – Brno

MUŽI – 1. Jaromír Procházka (SHL Brno), 2. Simon Kaňa (Gunners Břeclav), 3. Martin Kučera (SHL Brno)

ŽENY – 1. Karolína Sládková (Lejdýs Most), 2. Denisa Danielová (SHL Brno), 3. Alena Laštůvková (Lejdýs Most)

JUNIOŘI – 1. Jan Doležal (Gunners Břeclav), 2. Denis Konečný, 3. Karel Lang (oba Mladé pušky Most)

DRUŽSTVA – 1. SHL Brno, 2. Gunners Břeclav, 3. Mladé pušky Most

Pozvánky na turnaje

- **sobota 11. ledna 2020 – ŠPRTEC – turnaj jednotlivců v Třebenicích**

  Stálý dopisovatel: Mgr. Jakub Hasil

- **pátek 24. ledna 2020 – ŠPRTEC – oblastní kolo Ligy škol v SVČ Most**

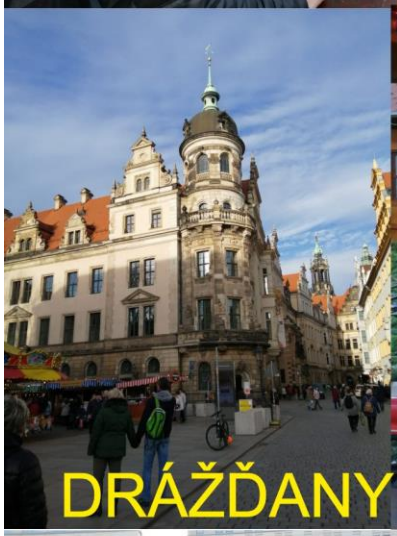

DRÁŽĎANY

Vánoční trh Štrýclmarkt 27.11. - 24.12.2019

PLÁN AKCÍ
LEDEN 2020

KDY ?	KDE ?	CO ?	PRO?
8. ledna 2020 14.00 - 15.00 hod.	školní klub	TURNAJ NA X-BOXU	ŠK
10. ledna 2020 14.00 - 15.00 hod.	školní družina, školní klub, tělocvična	DNES SI VYBERU SÁM	ŠD
15. ledna 2020 14.00 - 15.00 hod.	školní klub	PIŠKVORKOVÝ TURNAJ	ŠK
17. ledna 2020 14.00 - 15.00 hod.	školní družina, tělocvična	CH – KATEDRY	ŠD
17. ledna 2020 17.00 - 19.00 hod.	hudebna	DISKOTÉKA	ŠK
21. ledna 2020 16.00 - 18.00 hod.	školní družina, školní klub, tělocvična	SPORTOVNÍ ODPOLEDNE PRO RODIČE S DĚTMI	rodiče s dětmi
22. ledna 2020 14.00 - 15.00 hod.	školní klub	VESELÁ VĚDA – CHEMICKÉ POKUSY	ŠK
23. ledna 2020 14.00 - 15.00 hod.	školní družina	CH – SOUTĚŽ DRAKŮ	ŠD
23. ledna 2020 start 17.00 - 17.45 hod.	prostory školy start – vchod do ŠD	STEZKA ODVAHY	pro všechny
24. ledna 2020 14.00 - 15.00 hod.	tělocvična	ODPOLEDNE V POHYBU	ŠD
27. ledna 2020 8.00 - 9.40 hod. 10.00 - 13.00 hod.	malá tělocvična	NOVOROČNÍ ŠPRTCOVÝ TURNAJ	děti 1. - 3. třída děti 7. - 9. třída
28. ledna 2020 9.00 - 12.00 hod.	malá tělocvična	NOVOROČNÍ ŠPRTCOVÝ TURNAJ	děti 4. - 6. třída
28. ledna 2020 14.00 – 15.00 hod.	školní družina	CH – ZAPOVĚZENÝ LES	ŠD
31. ledna 2020	viz samostatný letáček	VÝLET O POLOLETNÍCH PRÁZDNINÁCH	ŠD děti od 2. třídy
v průběhu ledna 2020	školní družina školní klub	DÁRKY PRO PRVŇÁČKY	ŠD, ŠK

Změna programu vyhrazena.

ZIMNÍ DRÁŽĎANY

Foto:Kuba Hasil

Silvestr

Nový rok je svátek začátku nového roku. Podle celosvětově nejrozšířenějšího gregoriánského kalendáře připadá na 1. ledna. V noci z 31. prosince na 1. ledna svět slaví konec roku a tak i začátek nového – Silvestrovské oslavy. Před Novým rokem si jednotlivci, rodiny i firmy posílají blahopřejné novoročenky, s hezkým či vtipným obrázkem a s přáním zdraví a štěstí v nadcházejícím roce. Nový rok je v ČR, ale i v dalších zemích světa státní svátek.

Velmi často se slaví ve společnosti dalších lidí na různých večírcích, v restauracích, klubech i na ulicích a náměstích, tyto oslavy mohou trvat někdy až do časných ranních hodin. Obvykle se zde ve zvýšené míře konzumuje alkohol a společně se odpočítávají poslední minuty končícího roku. Nový rok se vítá přípitkem šampaňským vínem nebo sektem.

O půlnoci se odpalují ohňostroje a jiná zábavní pyrotechnika. Mnoho lidí však tyto oslavy stále prožívá i v soukromí buďto doma, nebo u příbuzných či přátel, část populace tyto oslavy prožívá během vícedenních rekreačních pobytů v zahraničí, na horách nebo v rekreačních chatách a chalupách.

V rozhlasu a v televizi obvykle vysílají komedie a různé speciální zábavné silvestrovské pořady víceméně estrádní povahy, často i staršího data.

Používání pyrotechniky je občas kritizováno z několika důvodů. Prvním je nebezpečí požáru. Na přelomu let 2015 a 2016 bylo v České republice způsobeno přes 120 požárů a přes 12 lidí bylo zraněno. Dalším tématem kritiky může být dopad na živočichy, jako jsou psi nebo ptáci. Zvířata jsou obecně citlivější na zvuk než lidé a proto mají níže položený práh bolestivosti. Výbuchy mohou také vyvolat migraci ptactva. Ohňostroje také uvolňují obrovské množství prachu a sloučenin vzniklých po spálení kovů používaných k barvení výbuchů. Řada měst ohňostroje z těchto důvodů zakázaly nebo pořádají speciální tiché „ohňostroje“ s absencí hlukové složky.

Zdroj: Wikipedie

Vypracovala: redaktorka Aneta Lenkova

Vánoční zvyky a tradice v Polsku

Děti rozbalují dárky na Štědrý den s první vycházející hvězdou, kdy nám naše české zvyky velí teprve začít s večeří. V Polsku je 24. 12. obyčejný pracovní den, proto slavnostní večeře začíná o trochu později než je tomu u nás. Ke slavnosti se shromáždí celá rodina i s prarodiči a jinými příbuznými. Zhasnou se světla a zažehnou svíčky a prskavky na vánočním stromě. Pod stromem leží roztomilé, krásně zabalené dárky. Na každého je pamatováno, dárek dostane i ten, kdo nebyl očekáván. Poté, co se všichni obdarují, přesouvají se ke svátečnímu stolu k večeři. Na slavnostně prostřeném stole stojí svícen, pod kterým leží groš, jenž má chránit dům před chudobou. Paní domu prostře vždy jeden příbor navíc pro neočekávaného hosta. I kdyby na dveře zaklepal úplně cizí člověk je pozván ke stolu. Před jídlem se rodina pomodlí a otec přečte z bible o narození Ježíše Krista v Betlémě. V Polsku mají na Štědrý den večeři o dvanácti chodech symbolizujících počet měsíců v roce a počet apoštolů, od různých předkrmů, pirožků, přes polévku, plněného krocana, ryby až po speciální zákusky tzv. "ušky". Na štědrovečerním stole nesmí chybět polévky jako boršč, zelňačka, houbová nebo rybí a samozřejmě štědrovečerní ryba – kapr, sleď nebo jeseter. Večeře je ukončena moučníkem. Charakteristické jsou takzvané makůvky, žemle máčené v mléce dochucené mákem a rozinkami nebo makové koláče. Úplně naposled přijde sušené ovoce a rozmanité cukroví. K večeři ovšem, oproti nám, ani po ní Poláci nepijí žádný alkohol, protože jsou z velké části věřící. Kapku alkoholu si mohou dopřát až po skončení půlnoční mše. Vánoční čas počíná v Polsku adventem. V Polsku se věří, že Ježíšek opouští o Štědrém dni nebe a snáší se na oslíku mezi lidi na zem. Proto polské děti chystají pod stromečkem pro unavené oslátko trochu sena na občerstvení.

Zdroje:https://www.google.com/search?q=v%C3%A1no%C4%8Dn%C3%AD+zvyky+a+tradice+v+polsku

Redaktorka: Sabina Kronichová 9.A